

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 19. martā
(OR. en)

7650/19

ATO 33
ENER 183

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (II) / Padome
Iepr. dok. Nr.:	7073/19 ATO 27 ENER 141
Temats:	Pirmā Eiropas salīdzinošā novērtēšana attiecībā uz kodoldrošumu – Padomes secinājumi (2019. gada 18. marts)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi "Pirmā Eiropas salīdzinošā novērtēšana attiecībā uz kodoldrošumu", ko Ārlietu padome pieņēma 2019. gada 18. marta sanāksmē.

PROJEKTS – PADOMES SECINĀJUMI

Pirmā Eiropas salīdzinošā novērtēšana attiecībā uz kodoldrošumu

Atzīstot, ka

- saskaņā ar grozītās Kodoldrošības direktīvas ¹ 8.e pantu 2017. gadā tika sākta pirmā tematiskā salīdzinošā novērtēšana (TSN) ², un turpmākām salīdzinošajām novērtēšanām ir jānotiek vismaz reizi sešos gados. Pirmajā TSN piedalījās 19 valstis (16 ES dalībvalstis un trīs trešās valstis) un Komisija novērotāja statusā;
- *ENSREG* (Eiropas Kodoldrošības jomas regulatoru grupa) kā pirmās tematiskās novērtēšanas (kura aptvēra kodolelektrostacijas un pētniecības reaktorus ar termisko jaudu vismaz 1 MW) tematu identificēja novecošanas pārvaldību;
- pamatojoties uz sagatavošanas darbu, ko veica *ENSREG* un *WENRA* (Rietumeiropas Kodolregulatoru asociācija), dalībvalstis ar savu valsts kompetento regulatīvo iestāžu starpniecību izstrādāja un publicēja valsts novērtējuma ziņojumus (VNZ);
- dalībvalstis ar savu valsts kompetento regulatīvo iestāžu starpniecību un Komisija kā novērotājs veica VNZ salīdzinošo novērtēšanu;
- Komisijai bija aktīva un atbalstoša loma TSN procesā; tā nodrošināja administratīvos un loģistiskos mehānismus un darbojās kā valdes sekretariāts. Komisija arī sniedza iespējas publiskai līdzdalībai, nodrošināja informāciju par procesu un ziņojumus par TSN iznākumu;

¹ Padomes Direktīva 2014/87/Euratom, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru.

² Darbs tika veikts laikā no 2015. gada jūnija līdz 2018. gada oktobrim. Valsts ziņojumi bija gatavi līdz 2017. gada beigām, salīdzinošās novērtēšanas process notika 2018. gadā.

- nolūkā uzlabot kopējo pārredzamību jautājumos, kas saistīti ar kodoldrošumu, Komisija, dalībvalstis un *ENSREG* ir rīkojušas dažādus pasākumus, lai vēl vairāk uzlabotu apspriešanos ar sabiedrību un tās iesaisti visā procesā; visi VNZ, ieinteresēto personu jautājumi un attiecīgās atbildes, kā arī ar konkrētām valstīm saistītie konstatējumi tika publicēti *ENSREG* tīmekļa vietnē;
- *ENSREG* vienojās par salīdzinošās novērtēšanas ziņojumu 2018. gada oktobrī un publicēja to savā tīmekļa vietnē;
- galvenais salīdzinošās novērtēšanas secinājums ir tāds, ka visās valstīs ar kodolelektrostacijām pastāv novecošanas pārvaldības programmas. Kaut arī kodolelektrostaciju novecošanas pārvaldības programmu Eiropas līmeņa regulējumā īstenošanā nozīmīgi trūkumi netika konstatēti, pārskatīšanā tika apzinātas jomas, kurās papildu darbs uzlabotu novecošanas pārvaldību, jo īpaši sistemātiskākas un visaptverošas novecošanas pārvaldības programmas attiecībā uz pētniecības reaktoriem. Turklāt pārskatīšanā tika konstatēts, ka arvien vēl pastāv problēmas Eiropas līmenī, piemēram, saistībā ar līdzekļiem, kā izvērtēt novecošanas pārvaldības programmu iedarbīgumu, un tajā tika izcelti paraugprakses gadījumi, piemēram, ārējo salīdzinošās novērtēšanas pakalpojumu izmantošana nolūkā nodrošināt licences turētāju novecošanas pārvaldības programmu neatkarīgu novērtējumu;
- *ENSREG* sagatavos rīcības plānu, kurā izklāstīts, kā TSN konstatētās problēmas tiks risinātas, savukārt iesaistītās valstis sagatavos valsts rīcības plānu par to, kā īstenot ar konkrētām valstīm saistītos konstatējumus; plāni publicējami līdz 2019. gada septembrim.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

Ievads

1. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka *ENSREG* ir pieņēmusi un publicējusi pirmās saskaņā ar grozīto Kodoldrošības direktīvu notikušās tematiskās salīdzinošās novērtēšanas ziņojumu.
2. ATZĪST, ka dalībvalstis un *ENSREG* sadarbībā ar Komisiju īstenoja atklātu, pārredzamu un iekļaujošu procesu, un UZSVER, ka ir būtiski sagatavot, organizēt, īstenot un paziņot TSN rezultātus, iesaistoties dalībvalstīm un visiem citiem attiecīgajiem dalībniekiem.

3. ATZĪST, ka nākamo TSN veiksmīgai norisei būtiski svarīga ir pienācīga koordinācija un papildināmība starp Komisijas un dalībvalstu ar *ENSREG* atbalstu īstenotajām darbībām – un attiecīgā gadījumā ar citu attiecīgo forumu atbalstu, piemēram, *WENRA*, sadarbojoties ar tehniskā un zinātniskā atbalsta organizācijām.

Īstenošanas process

4. AICINA dalībvalstis līdz 2019. gada septembrim sagatavot valsts rīcības plānus atbilstīgi *ENSREG* izstrādātajam paraugam.
5. AICINA Komisiju nodrošināt, ka *ENSREG* līdz 2019. gada septembrim sagatavo rīcības plānu, kurā izklāstīts, kā tiks īstenoti vajadzīgie pasākumi, kas izriet no TSN identificētajām problēmām, kā arī – līdz 2021. gada decembrim – ziņojumu par stāvokli pirmās TSN īstenošanā.
6. MUDINA dalībvalstis ar licences turētājiem izpētīt savu attiecīgo kodoliekārtu novecošanas pārvaldības programmu regulāciju un īstenošanu.
7. MUDINA dalībvalstis īstenot sistemātiskas un visaptverošas novecošanas pārvaldības programmas pētniecības reaktoriem saskaņā ar piemērojamām valsts prasībām, starptautiskajiem drošuma standartiem un paraugpraksi.

Rīcība turpmākai sadarbībai un pārredzamībai

8. AICINA Komisiju lūgt ES kaimiņreģiona valstis izmantot iespēju piedalīties ES tematiskajās salīdzinošajās novērtēšanās nolūkā visaugstākajā līmenī pievērsties trešo valstu kodoldrošuma veicināšanai un pastāvīgai uzlabošanai.
9. MUDINA Komisiju lūgt Starptautisko Atomenerģijas aģentūru veicināt TSN iznākumu plašu izplatīšanu.
10. AICINA dalībvalstis pārredzami informēt par saviem valsts rīcības plāniem, tostarp par vajadzīgajiem pasākumiem un atbilstošo laika grafiku, jo īpaši ar *ENSREG* starpniecību, lai radītu iespēju pienācīgiem pēcpasākumiem.

Turpmākā rīcība

11. UZSVER, cik svarīgi dalībvalstīm ir gūt atziņas no šīs pirmās TSN un sniegt atsauksmes par to Komisijai, *ENSREG* un tās attiecīgajām darba grupām nolūkā uzlabot turpmāko salīdzinošo novērtēšanu efektivitāti un iedarbīgumu un attiecīgo ieinteresēto personu iesaisti.
 12. AICINA dalībvalstis ne vēlāk kā trīs gadus pirms nākamās TSN, kuru paredzēts veikt 2023. gadā, apspriežoties ar Komisiju, sākt apsvērt nākamās TSN tematu *ENSREG* satvarā, ņemot vērā pieredzi, kas gūta pirmajā novērtēšanā.
-